

Meer geneesmiddelen ! Meer melden ! Meer bijwerkingen ?

Corrie Hermann prijs

Utrecht, 30 maart 2019

Agnes Kant

bijwerkingen
centrumlareb

bijwerkingen centrumlareb

Meldpunt
bijwerkingen

Kenniscentrum

Onafhankelijke
stichting

Subsidie VWS CBG

teratologie
informatie
servicelareb

Kerntaak

Signaleren van risico's van het gebruik
van geneesmiddelen,

in de dagelijkse praktijk
en het verspreiden van kennis hierover

Belang kennis bijwerkingen

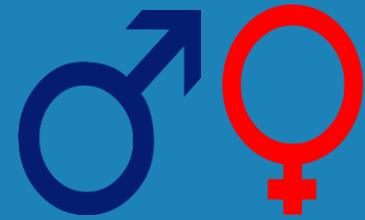
Afweging bij voorschrijven

Herkenning

Voorkomen

Behandeling

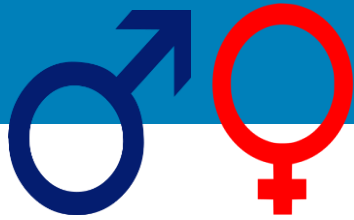
Veranderen – medicatie stoppen

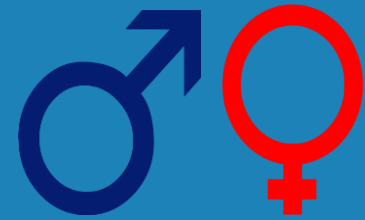
Bijwerkingen?

bijwerkingen
centrumlareb

Gender en sexe

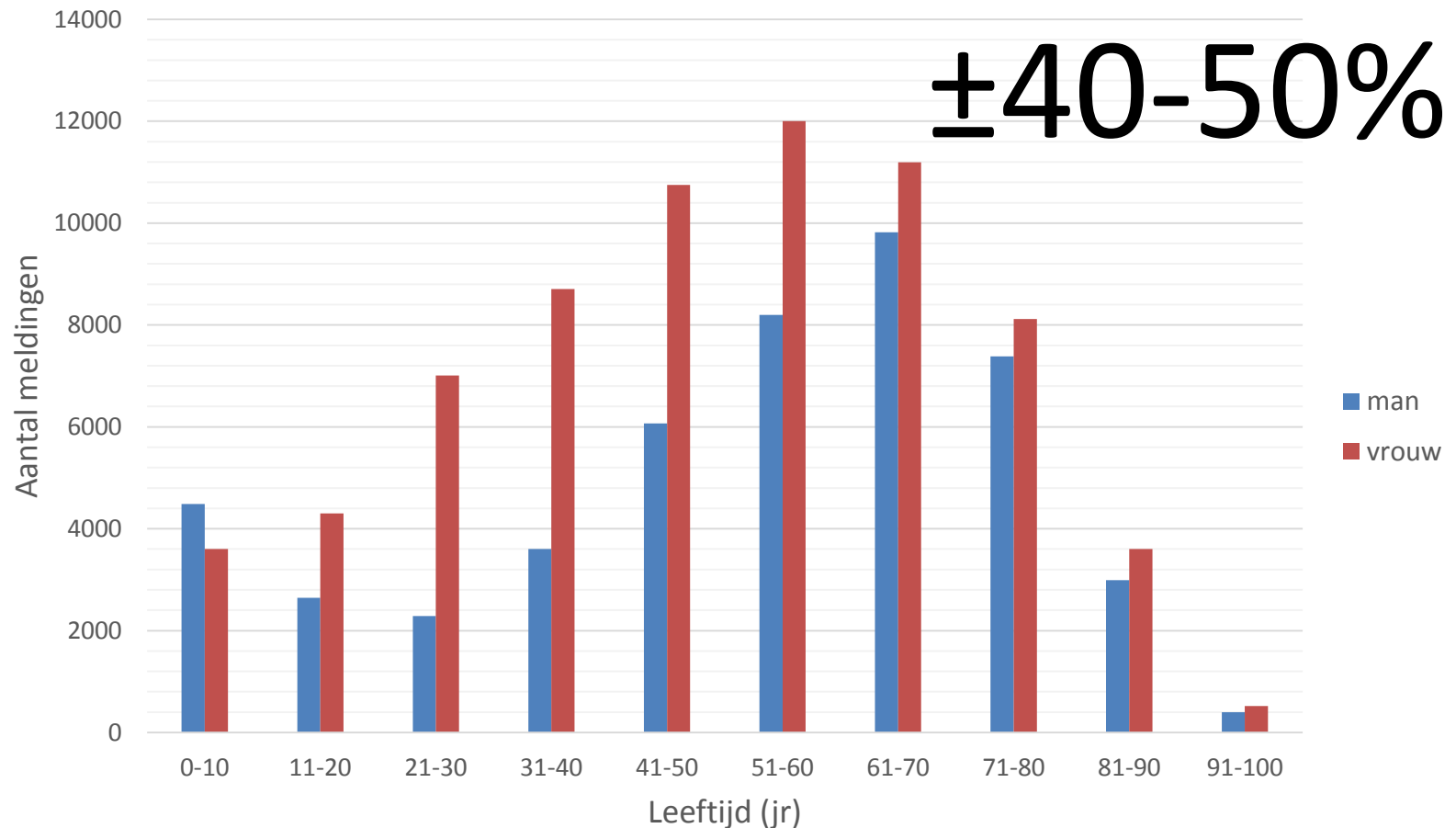
- **Sexe: biologisch verschil tussen man en vrouw (lichamelijk en biologische verschillen)**
- **Gender: psychologisch verschil tussen man en vrouw (gedrags en identiteitsverschillen)**
- **Bij bijwerkingen spelen zowel sexe als gender een rol**

Meldingen

bijwerkingen
centrumlareb

M/V verschillen melden

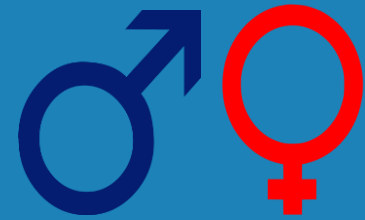
Meldingen Lareb database tussen jan 2000 en nov 2017

Meldingen

50% meer meldingen over vrouwen

Welke mate speelt.....

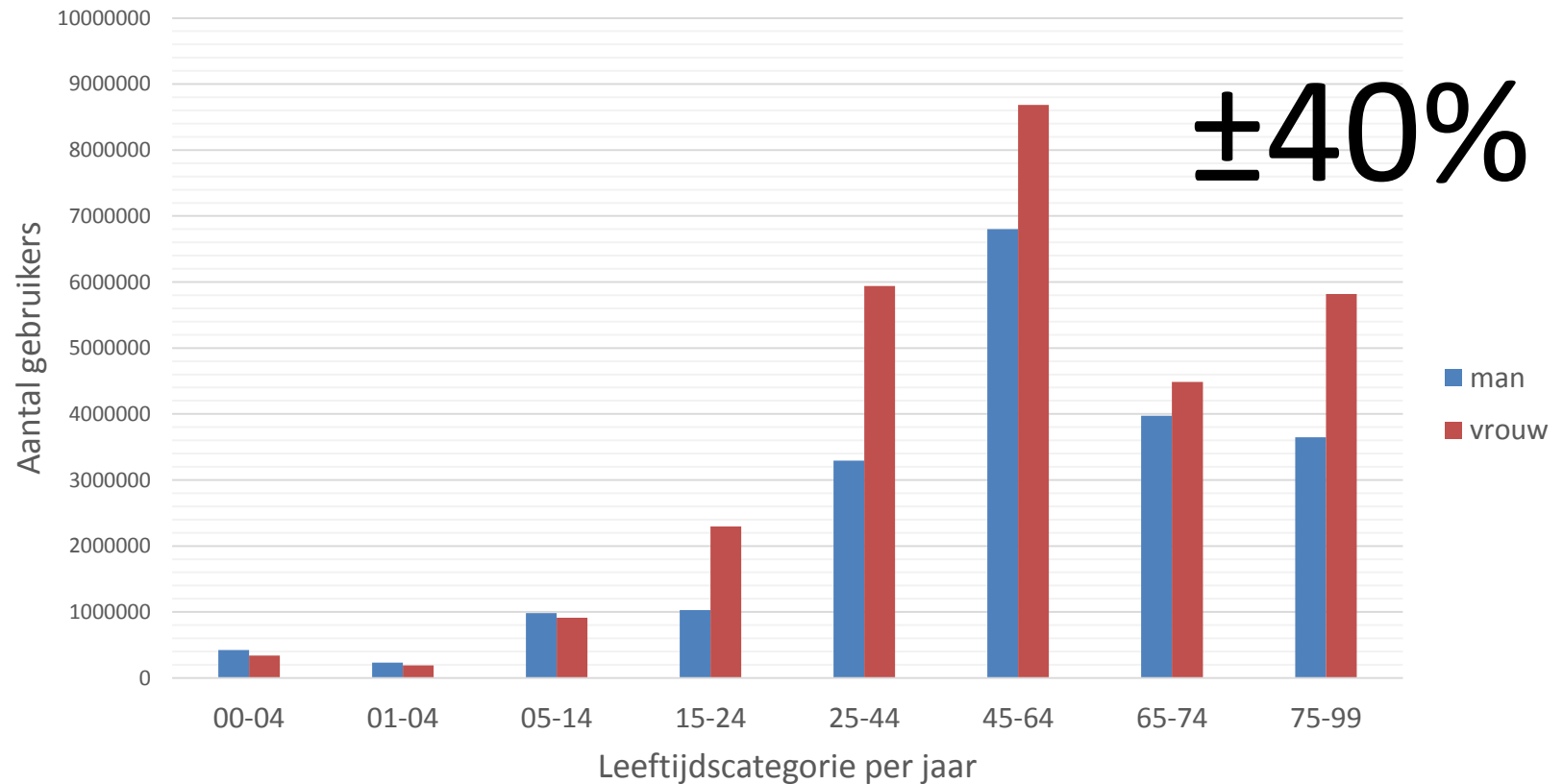
- **Geneesmiddelengebruik ?**
- **Meldgedrag ?**
- **Perceptie?**
- **Daadwerkelijke verschillen ?**

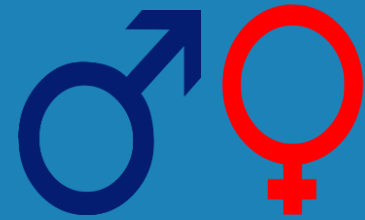

Gebruik geneesmiddelen

bijwerkingen
centrumlareb

M/V verschillen gebruik

Kans op krijgen bijwerking

bijwerkingen
centrumlareb

M/V verschillen die bijdragen

- **Versillen in gewicht en lengte bij standaarddoseringen**
- **Versillen in omzetting van geneesmiddelen (farmacokinetiek)**
- **Versillen in effecten van geneesmiddelen zelf tussen M/V (farmacodynamiek)**

One size fits all?

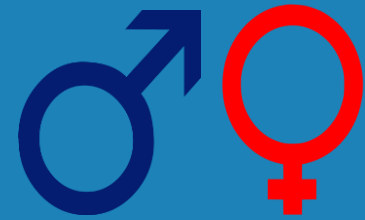
Langste man ter wereld poseert met kleinste vrouw

Kleinste man ter wereld ontmoet vrouw met langste benen

16/09/2008 om 00:00 door vdy | Bron: BELGA - [Print](#) - [Corrigeer](#)

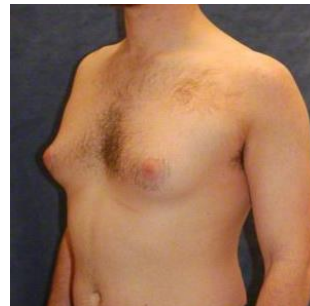
Ervaren bijwerking

bijwerkingen
centrumlareb

Gender verschillen in ervaren

Bijwerkingen kunnen afhankelijk van gender als hinderlijk ervaren worden

- Terugtrekkende haargrens
- Lichaamsbeharing
- Gynaecomastie/borstgroei
- Stemverandering
-

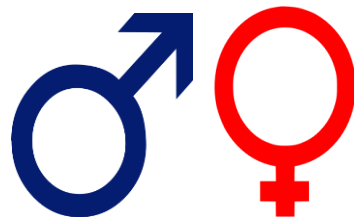

Bij welke
geneesmiddelen
en waarom
hebben vrouwen
meer kans op een
bijwerking ?

Is dit te voorzien
of zelfs te
voorkomen?

Voorbeelden van analyses Lareb op basis van meldingen die inzicht geven in verschillen bijwerkingen

Paracetamol en flucloxacilline

- Kan leiden tot High Anion Gap Metabolic Acidosis, een bijzondere vorm van metabole acidose (veroorzaakt door overmatige productie van zuren)
- Zeldzame bijwerking bij langdurige combi
- 12 meldingen: allen vrouw: 52-85 jaar

SSRI's

- Bijwerking: hoesten
- Lareb presentatie op een congres 2006:
26 meldingen waarvan 23 vrouw
- WHO: 1000 meldingen, 75% vrouw

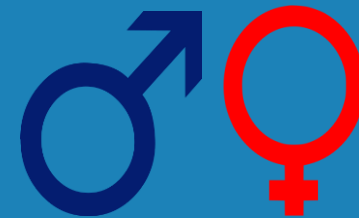
Griepvaccinatie

Monitoring cohort

Bijwerkingen:

- Vrouwen
- Mannen

43%

20%

ZonMW project

M/V verschillen
meldingen Lareb

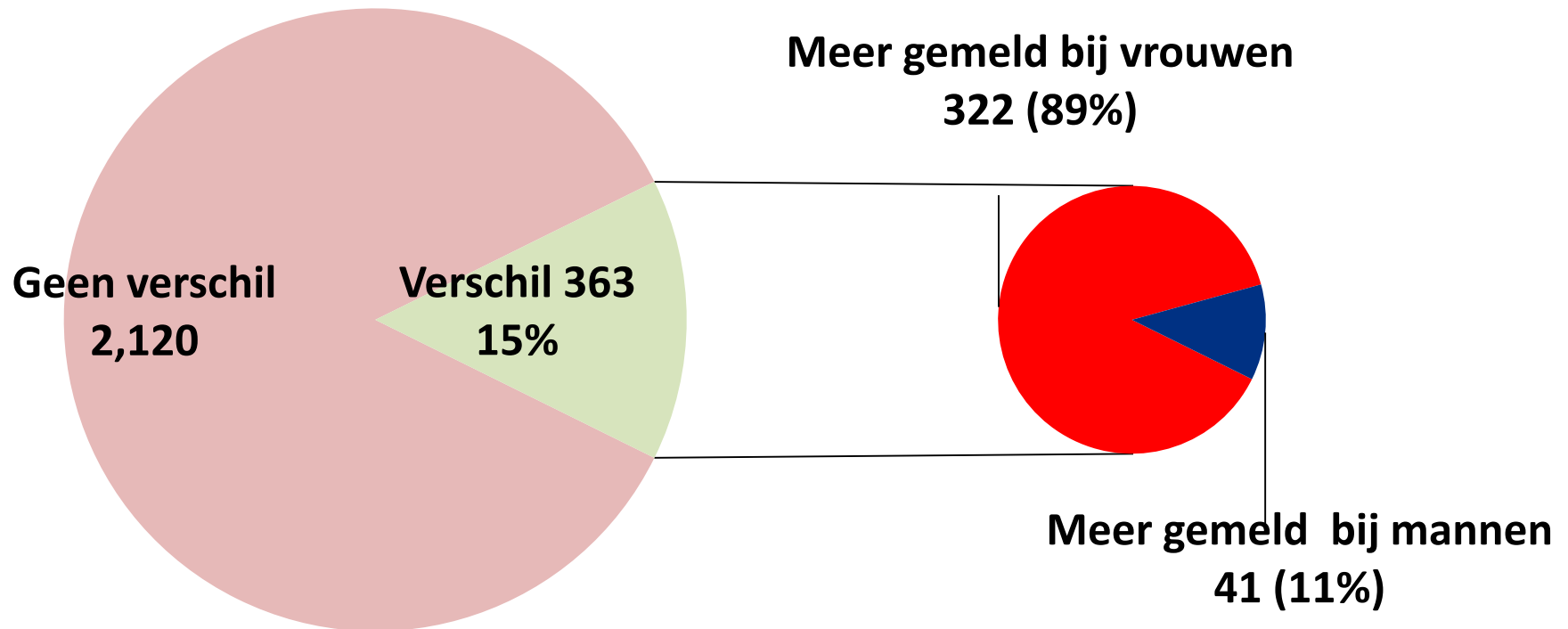
bijwerkingen
centrumlareb

Analyse M/V verschillen database meldingen

- Inclusie
 - Meldingen aan Lareb tussen 2003 t/m 2016
 - Combinaties geneesmiddel/bijwerking die minimaal 10 maal gemeld zijn
 - Meldingen van zorgverleners als patiënten
 - Patiënten tussen 5 en 99 jaar oud
- Exclusie
 - Sexe specifieke bijwerkingen en middelen (gynaecologisch/andrologisch)
 - <10.000 gebruikers in NL over genoemde periode
- M/V verschillen gecorrigeerd voor gebruik

M/V verschillen gerapporteerde geneesmiddel - bijwerking combinaties

Geneesmiddelen grootste verschillen

Meer meldingen vrouwen:

- Schildklierhormonen (32 gnm- bw comb) (meeste : levothyroxine)
- TNF- α remmers (14 gnm –bw comb) (meeste : adelimomab)
- Antidepressiva (33 gnm – bw comb) (meeste : venlafaxine)
- Centraal werkende sympaticomimetica (16 gnm - bw comb) (meeste : methylphenidate)

Meer meldingen zowel mannen & vrouwen:

- Statines (5 vs 20 gnm -bw comb) (meeste : simvastatine)
- SSRIs (11 vs 13 gnm -bw comb) (meeste : paroxetine)

Gender verschillen bijwerkingen

Hoofdpijn

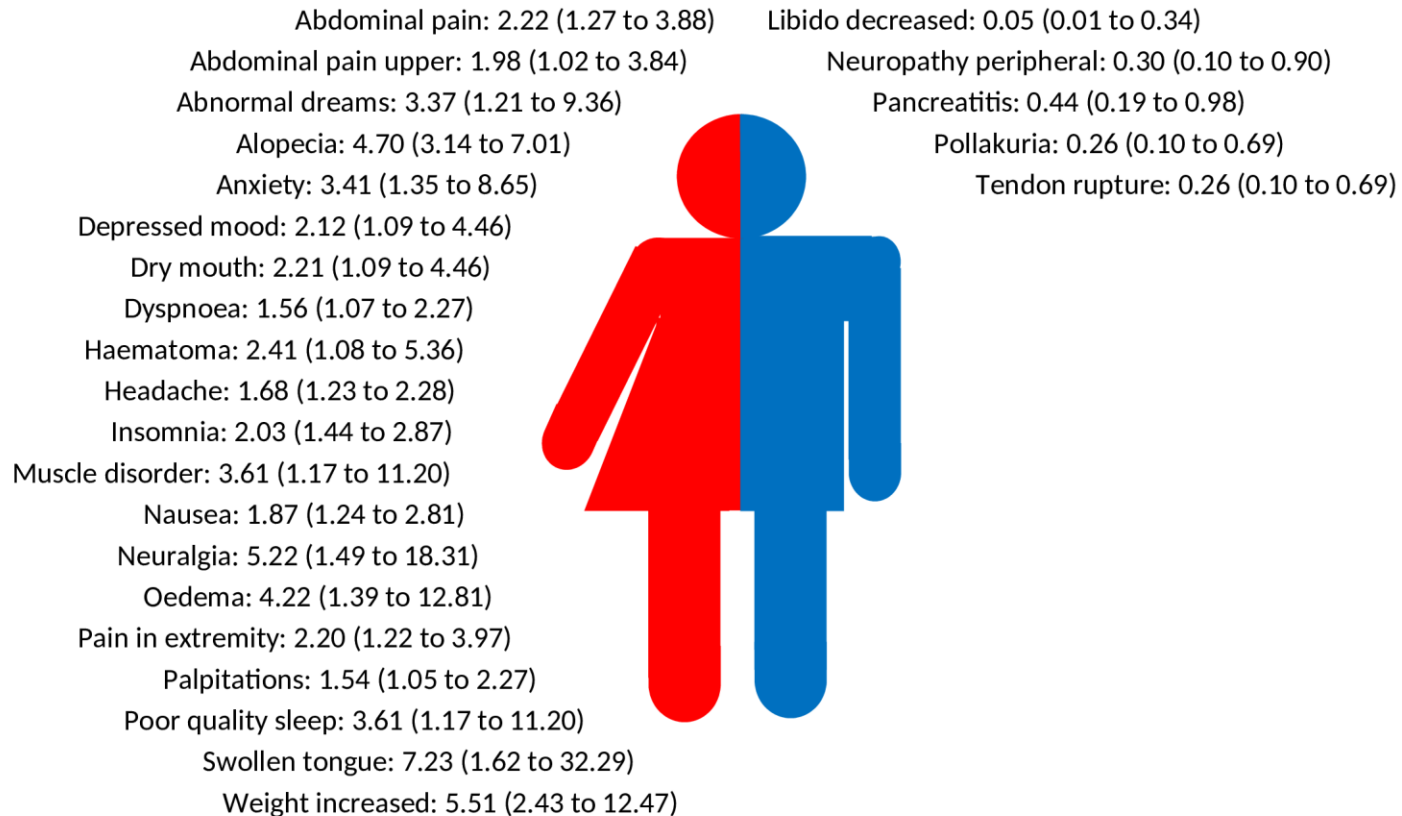
Duizeligheid

Peesscheuringen

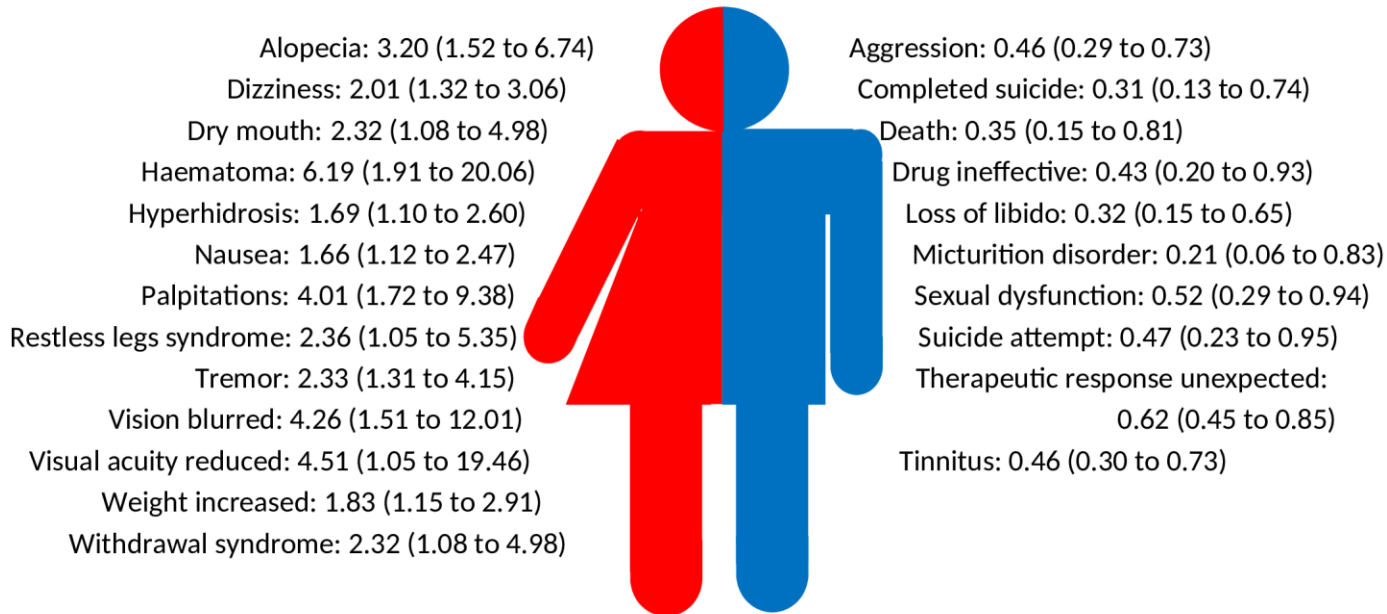
Agressie

Gender verschillen statines

De Vries et al. Gender differences in adverse drug reactions reported to the national pharmacovigilance centre in the Netherlands An explorative observational study. Submitted.

Gender verschillen SSRIs

De Vries et al. Gender differences in adverse drug reactions reported to the national pharmacovigilance centre in the Netherlands An explorative observational study. Submitted.

De hik bij mannen

**Bijwerking bij orale glucocorticoiden
Lareb 19 maal bij mannen, geen bij
vrouwen**

WHO 2738 ook veelal mannen

